

Vaasan hallinto-oikeus
vaasa.hao@oikeus.fi

Viite: Oriveden kaupungin Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätös 16.9.2025 § 7

Valitus Oriveden kaupungin Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksestä

Asia

Valitus Oriveden kaupungin Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksestä koskien Teerijärven ampumaradan ympäristöluvan rauettamista

Valittaja

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
PL 297, 33101 TAMPERE
Puh. 0295 036 000 (vaihde)
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Valtion aluehallintouudistuksen (L 799/2025, voimaan 1.1.2026) myötä ympäristönsuojelulaissa ELY-keskukselle säädetyt tehtävät siirtyvät 1.1.2026 alkaen perustettavaan Lupa- ja valvontavirastoon.

Päätös, johon haetaan muutosta

Oriveden kaupungin Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätös 16.9.2025, § 7, päätös Teerijärven ampumaradan ympäristöluvan (25.9.2001 § 104) rauettamisesta

Päätöksen tiedoksisaanti

Päätös on tehty 16.9.2025 ja annettu tiedoksi 23.9.2025. Valitusosoituksen mukaan muutoksenhakuaika päättyy 30.10.2025.

ELY-keskuksen valitusoikeus

ELY-keskuksella on valitusoikeus päätöksestä ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 191 §:n 4 kohdan nojalla valtion valvontaviranomaisena huomioon ottaen valituksen kohteena olevan päätöksen ympäristölliset vaikutukset ja näihin kytkeytyvä ympäristönsuojelun yleisen edun valvonnan tarve.

28.10.2025

Vaatimukset

ELY-keskus vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus kumoaa päätöksen lainvastaisena ja palauttaa asian Oriveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi siten, että ampumaradan ympäristöluvan rauettamista koskevassa päätöksessä annetaan tarpeelliset määräykset ampumaradan ampumapaikan edustan sekä taustavallin ja taustavallin edustan maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistamistarpeen selvittämiseksi. Selvityksen perusteella toiminnanharjoittajaa tulee myös tarvittaessa velvoittaa puhdistamaan pilaantunut maaperä.

Vaatimusten perustelut

Tausta

Teerijärven ampumarata sijaitsee Oriveden kaupungin Oriveden kylässä tilalla Otonmetsä 562-413-16-14. Tilan omistaa Oriveden kaupunki. Teerijärven ampumaradan ympäristölupa (25.9.2001 § 104) on haettu ampumahiihtoa varten. Ampuma-aseina käytetään ilmapistoolia ja pienikaliiperisia alle 22 kaliiperin luotiaseita. Luvan mukaan radan harjoittelu-aika on lauantaisin 1.12.-30.4. klo 9 – 19 välisenä aikana ja kilpailuja voidaan järjestää muunakin viikon päivänä. Vuonna 2001 ampumaradalle on asennettu luotiloukut, joista luodit saadaan kerättyä. Ampumarata on ollut käytössä vuosina 1991 – 2007.

Ampumaradan ympäristöluvan 5. lupamääräyksen mukaan: Jos toiminta lopetetaan, sen jälkeisistä toimista annetaan mahdolliset määräykset erikseen.

Toiminnan lopettamiseen liittyvät toimet

Luvanhaltija on esittänyt seuraavanlaisen toimenpidesuunnitelman lopettamistoimista lautakunnalle:

- *metalliset luotiloukut -> puretaan ja toimitetaan kierrätettäväksi*
- *kestopuusta valmistetut ampumatuet/telinetuet -> puretaan ja toimitetaan kierrätysasemalle hävitettäväksi (esim. Karpin Käsittely Oy)*
- *ratakoppi puretaan (/ellei kopille ole uusiokäyttökohdetta esim. Loilon ampumaradalla), lajitellaan ja toimitetaan kierrätysasemalle hävitettäväksi*
- *muut alueella olevat ampumarataan liittyvät jätteet -> kerätään pois, lajitellaan ja hävitetään asianmukaisesti.*

Oriveden ympäristö- ja rakennuslautakunta on päätöksellään hyväksynyt luvanhaltijan esittämät toimenpiteet eikä ole määrännyt lisää toimenpidemääräyksiä. Kiinteistöllä on suoritettu lopputarkastuskäynti 8.9.2025 ja tehdyn tarkastusmuistion perusteella lautakunta on päättänyt, ettei muita lopputoimenpiteitä tarvita.

28.10.2025

Ampumaratatoimintaan liittyvät ympäristövaikutukset ja niiden hallinta

Ampumaradoilla keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät melun ohella maaperän ja pohja- ja pintaveden laadun heikkenemiseen. Ampumaratatoiminta kuormittaa ympäristöä ympäristölle haitallisia metalleja sisältävien luotien kautta. Yleisimmin käytettävien luotien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy, kupari, antimoni ja sinkki. Ampumaradoille kertyy luotien metallia ja puolimetallia sisältäviä jätteitä, pistooli- ja kivääriradoilla suurin osa luotijätteestä kertyy taustavalleihin. Rata-alueelle kertyneistä luotijätteistä vapautuu rapautumisen myötä ajansaatossa haitallisia aineita. Tällöin myös haitallisten aineiden kulkeutuminen ympäristöön saattaa lisääntyä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen tiedon mukaan Teerijärven ampumarata-alueen maaperän pilaantuneisuutta ja puhdistustarvetta ei ole selvitetty eikä alueen maaperää ole puhdistettu. Vaikka toiminta on ollut hyvin pienimuotoista, Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että ampumaradan ampumapaikan edustan sekä taustavallin ja taustavallin edustan maaperän tila olisi tullut määrätä selvitettäväksi luvan rauettamista koskevassa päätöksessä ja selvityksen perusteella olisi tullut päättää, olisiko esimerkiksi taustavallin poistaminen tai muut mahdolliset riskienhallintatoimenpiteet olleet tarpeen.

Molemmat ampumaradat, sekä vanhempi alue että uudempi alue on merkitty Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI-rekisteri). Pelkkä MATTI-rekisteriin merkitseminen ei riitä maaperän tilan selvittämiseksi, vaan kyseessä on ainoastaan tietojärjestelmään merkitseminen.

Ympäristöluvan raeuttamiseen liittyvät toimet

Ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaan, jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset. Ympäristönsuojelulain 135 §:n mukaan, jos on aihetta epäillä maaperän pilaantumista, puhdistamisesta 133 §:n mukaan vastuussa olevan on selvitettävä alueen pilaantuneisuus ja puhdistustarve. Selvitys on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle. Edelleen ympäristönsuojelulain 133 §:n mukaan se, jonka toiminnasta on aiheutunut maaperän pilaantumista, on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Ampumaradoilla toiminnan loppuessa tarvittavat toimenpiteet ovat rakenteiden ja jätteiden poistamista, maaperän, pohja- ja pintavesien pilaantuneisuuden selvittämistä ja mahdollista puhdistamista sekä jälkitarkkailua. Ampumarata-alueen viimeistelytoimilla varmistetaan mm. pitkäaikaisten haittojen estyminen toiminnan päättyessä.

Ampumarataoppaassa (Ampumaratojen ympäristölupa, Opas toiminnanharjoittajille sekä lupa- ja valvontaviranomaisille, YM julkaisuja

28.10.2025

2023:40) sivulla 119 todetaan toiminnan lopettamiseen liittyvistä määräyksistä seuraavasti:

Lupapäätöksessä varaudutaan siihen, että toiminta loppuu alueella. Viranomaisen on varmistettava lupamääräyksiin, että ympäristön tila selvitetään ja alue kunnostetaan toiminnan päättyessä. Ampumaradoilla tarvittavat toimenpiteet ovat rakenteiden ja jätteiden (hauarit, luodit ja kiekot, vallien sisältämien jätteiden asianmukainen jälkihoito) poistamista, maaperän, pohja- ja pintavesien pilaantuneisuuden selvittämistä ja mahdollista kunnostamista sekä jälkitarkkailua. Ampumarata-alueen viimeistelytoimilla varmistetaan alueen sopeutuminen ympäristöön ja pitkäaikaisten haittojen estyminen toiminnan päättyessä. Toiminnasta ja alueesta luopuminen, viimeistelytyöt ja tarkkailu voidaan toteuttaa vain erillisen suunnitelman perusteella. Tarvittaessa myös yksittäisen radan lopettamisesta on tehtävä erillinen suunnitelma.

Mikäli maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuusarviointi osoittaa, että alue on puhdistettava, tehdään puhdistustoimenpiteistä ympäristönsuojelulain mukainen erillinen ympäristölupahakemus tai ilmoitus (YSL 27 § ja 136 §). Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden arviointitarpeesta sekä puhdistustarpeesta ja puhdistuksen tavoitteista päättää alueellinen ympäristöviranomainen (ELY-keskus tai AVI) tai kunnan ympäristökeskus (Helsingin ja Turun kaupungeissa).

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava hyvissä ajoin valvontaviranomaiselle toiminnan lopettamisesta (viimeistään kolme kuukautta ennen) ja esitettävä yksityiskohtaiset suunnitelmat toiminnan lopettamisesta ja alueen puhdistamisesta. Toiminnanharjoittaja vastaa toiminnan päättymisen jälkeenkin toiminnan vaikutusten selvittämisestä, tarvittavista toimista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja pilaantuneen ympäristön kunnostamisesta sekä tarkkailusta (pilaajan vastuu, YSL 94 §).

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan asiassa on toiminnan laatu huomioon ottaen syytä epäillä maaperän pilaantumista. Tämän johdosta vastuussa olevan on selvitettävä alueen pilaantuneisuus ja puhdistustarve. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen olisi tullut velvoittaa toiminnanharjoittaja tähän ympäristöluvan rauettamista koskevassa päätöksessään lain edellyttämällä tavalla.

28.10.2025

Johtopäätökset

ELY-keskus katsoo, että ympäristöluvan rauettamispäätöksessä ei ole annettu lain tai ohjaavien oppaiden edellyttämiä toiminnan lopettamiseen liittyviä määräyksiä. Ympäristöluvan varaisen toiminnan lopettamiseen liittyy tietyt, toiminnan vaikutuksien selvittämistä koskevat toimet, joilla on tarkoitus turvata ympäristön tila ja alueen käyttö turvallisesti myös jatkossa. Näin ollen asia tulee palauttaa uudelleenkäsiteltäväksi lain edellytysten täyttämiseksi.

ASIAN KÄSITTELY

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualueen ympäristönsuojeluyksikössä. Asian on esitellyt johtava lakimies Maria-Pia Karppela ja ratkaissut johtaja Mari Rajala.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Liitteet

Valituksenalainen päätös

Tämä asiakirja PIRELY/9125/2017 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/9125/2017 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Rajala Mari 28.10.2025 12:34

Esittelijä Karppela Maria-Pia 28.10.2025 12:32